

Michael Slavicek
Telefon 08 - 454 48 51

Datum
1998-10-28
Ert datum

Vår beteckning
176/98-21
Er beteckning

Stockholms läns landsting förfrågan om läkemedelsrabatter

Nämnden för offentlig upphandling (NOU) har den 1 juli 1998 erhållit en skrivelse från Er angående Stockholms läns landstings (SLL) prisförfrågan på öppenvårdsläkemedel för år 1999. Ni har inkommit med ytterligare uppgifter vid telefonsamtal i augusti 1998. I skrivelsen frågar Ni huruvida landstingets prisförfrågan kan antas vara en upphandling som skall underställas LOU. Om så inte är fallet undrar Ni om det i nu gällande lagstiftning finns stöd för denna typ av förfrågan.

Avdelningschefen vid SLL har vid ett telefonsamtal den 3 september 1998 uppgivit att landstinget inte anser att den aktuella förfrågan är en upphandling enligt LOU. Landstinget anser sig inte kunna upphandla läkemedel för öppenvården. Avsikten med förfrågan är att se om landstinget kan få rabatter vid sidan av de volymer som finns. Någon upphandling är inte planerad.

Förfrågan

SLL synes fråga endast vilken prisreducering (rabatt) de olika leverantörerna är beredda att erbjuda vid vissa volymer, vilka uppnås vid en förstahandsrekommendation och de informationsinsatser som sjukvårdshuvudmännen i samband härmed genomför. Avsikten för förfrågan uppges inte vara att genomföra en upphandling av läkemedel utan att "ta fram rekommendationer och anvisningar avseende terapier och läkemedelsval till förskrivare inom Stockholms läns landsting och Gotlands kommun".

Kostnadsansvaret för produkterna inom läkemedelsförmånen har fr.o.m. 1998 överförts till sjukvårdshuvudmännen, som i regel är landstingen. Landstingen svarar enligt lagen om högkostnadsskydd för finansieringen och det väntas kunna kontrollera och påverka kostnadsutvecklingen. Avsikten var att kostnaden för läkemedel skulle ses som en av flera alternativa produktionsfaktorer i vården.

Landstinget hänvisar i sin förfrågan till de principer som redovisats i betänkandet från Kommittén för prisreglering av läkemedel (SOU 1997:165).

Michael Slavicek

Datum
1998-10-28

Vår beteckning
176/98-21

"Kommittén har sammanfattningsvis funnit mycket starka skäl mot att föreslå ett system för priskontroll som bygger på att förhandlingar om pris förs mellan parterna *innan* myndigheten fattar sitt beslut. Den egentliga priskontrollen skall utföras självständigt av en oberoende, statlig myndighet och att det skall öppnas en möjlighet för parterna att, inom de gränser myndigheten anger i sina beslut, genom direkta förhandlingar *efter* prisbesluten träffa överenskommelser om lägre priser som, sett ur respektive parts synvinkel, är ekonomiskt mest fördelaktiga."

NOU antecknar vidare att Läkemedelsdistributionsutredningen i ett senare avlämnat betänkande SOU 1998:28, "Läkemedel i vård och handel", föreslog en annan ordning för handel med läkemedel. Denna bygger på konkurrensutsättning genom avskaffandet av den ensamrätt som det statligt ägda Apoteket AB har när det gäller distribution till allmänheten av läkemedel, såväl receptbelagda som receptfria.

Den nu gällande lagstiftningen anger att priserna på läkemedel är fria inom den slutna vården och sjukvårdshuvudmännen är skyldiga att följa LOU vid anskaffning av läkemedel och produkter som används inom den slutna vården. Prissättningen av produkter inom den öppna vården regleras i lagen (1996:1150) om högkostnadsskydd och Rådets direktiv av den 21 december 1988 om insyn i de åtgärder som reglerar prissättningen på humanläkemedel och deras inordnande i de nationella sjukförsäkringssystemen (89/105/EEG).

NOU:s bedömning

SLL:s förfarande utgör enligt NOU:s mening inte någon upphandling i LOU:s mening.

Det system som föreslås i SOU 1997:165 kan i dagsläget inte betraktas som nu gällande lag. Den aktuella förfrågan om "rabatter" på ett av Riksförsäkringsverket fastställt pris synes inte vara förenlig med lagen om högkostnadsskydd. Hur denna lag skall tolkas bör i första hand besvaras av Riksförsäkringsverket som är ansvarig myndighet för prissättning av läkemedel som omfattas av läkemedelsförmånen.

NOU avslutar ärendet.

Beslut om utformningen av detta yttrande har fattats vid nämndsammanträde den 28 oktober 1998, i vilket deltog kammarrättslagmannen Lisbeth Edlund, ordförande, kommerserådet Bengt Agild, vice ordförande, inköpschefen Tomas Axi, civilekonomen Jonas Berggren, sektionschefen Hans Ekman och

Michael Slavicek

Datum
1998-10-28Vår beteckning
176/98-21

juristen Eva Sveman. Beslutet fattades i närvaro av kanslichefen Margareta Hentze efter föredragning av kammarrättsassessorn Michael Slavicek.

NÄMNDEN FÖR OFFENTLIG UPPHANDLING

Michael Slavicek

För kännedom
Stockholms läns landsting